

Salgınların edebiyattaki izdüşümleri

Dünyanın ortak gündemi olan koronavirüs salgını, edebiyatın ve sanatın da gündeminde. Edebiyatçıların kaleminden çıkan salgına dair kitaplar ise hem okurunu geleceğe hazırlıyor hem de okurunun yüreğine umut tohumları ekliyor...

Gizem Çetimen

Edebiyat ve sanatta tarihten ilham alan eserler üretildi. Bunlardan biri de hemen hemen tüm dünyanın aynı anda hissettiği salgın hastalıklar. [Koronavirüs](#) salgını tüm dünyada devam ederken çoğumuz kendimizi daha önceleri okuduğumuz distopik kitapların kahramanları gibi hissetmeye başladık. Bu kitaplar bizi geleceğe hazırlasa da yüreğimize umut tohumları da serpiyor. Biz de salgınları anlatan kitapları derledik. (Hayır, Marquez'in "Kolera Günlerinde Aşk"ı bu listede yok.)

Pamuk: '[Veba](#) Geceleri'ni bitirmeye çalışıyorum

Orhan Pamuk, düzenli yazılarıyla her ay OT dergide okurlarıyla buluşacak. Pamuk, derginin şubat sayısında Selçuk Erdem ve Dündar Hızal'a verdiği röportajda, "Veba Geceleri" ismini verdiği romanı hakkında şunları söyledi: "Üç buçuk yıldır 'Veba Geceleri' üzerine çalışıyorum. Şu anda 'Veba Geceleri'ni bitirmeye çalışıyorum. Fakat bu romanı 30 yıldır düşünüyordum, hâlâ düşünüyorum. Olaylar 20. yüzyılın başında, 1900-1901 yılında Girit-Kıbrıs-Rodos civarındaki bir Osmanlı adasında, 29'uncu Osmanlı vilayetinde, II. Abdülhamid döneminde geçiyor. Adada veba salgını başlıyor. 1894'ten başlayarak Batı'ya doğru ilerleyen, Hindistan ve Çin'den gelen 'Üçüncü Veba Pandemisi' yani. Orada da anneleri, babaları veba sırasında ölmüş, çocukevlerinden kaçmış çocuk çeteleri var. Devlet çökmüş, onlara bakamıyor. Onları inandırıcı bir şekilde yazmak için çok uğraşıyorum. Bir hikâyede çocuğun varlığı o hikâyeye sanki daha bir gerçeklik, derinlik, hakikilik

duygusu verir bana. Olayları çocukların gözünden de görmek isterim.”

VEBA

Albert Camus, 1947 (Can Yayınları)Albert Camus, 1947 (Can Yayınları)Veba salgını, Cezayir'in Oran kentini vurur. Fareler yavaş yavaş lağımlardan sokaklara taşıp ölmeye başladıktan sonra bölgede yaşayan insanlar da büyük bir acıyla ölmeye başlar. Beklenmedik bir boyuta ulaşan veba salgını tüm Oranlıları büyük bir umutsuzluğa boğar. Ancak Doktor Rieux, Tarron ve Grand'ın gösterdikleri dayanışma örneği, herkese yeniden bir umudun olduğunu hatırlatır.

Venedik'te Ölüm

Thomas Mann, 1912 (Can Yayınları)Thomas Mann, 1912 (Can Yayınları)Ünlü bir yazar olan Gustav von Aschenbach, daha önce yaşadığı yerden pek ayrılmamış biridir. Bir gün Venedik'e gitmeye karar verir ve gemiye biner. Venedik'e ulaştığında bir otele yerleşir ve orada Polonyalı bir ailenin çocuğu olan Tadzio adındaki bir gençle karşılaşır. Aschenbach, ideal güzelliğin resmini gördüğü bu gence hayran kalır. Tüm vaktini onu seyretmeye ayırır. Ancak Venedik'te salgın bir hastalık çıkar. Herkes Aschenbach'a şehri terk etmesi gerektiğini söylese de o Tadzio'yu bırakmak istemez.

Körlük

José Saramago, 1995 (Kırmızı Kedi Yayınevi)
Bir şehir, insanları kör bırakan bir hastalıkla karşı karşıya kalır. Boş bir akıl hastanesinde karantinaya alınan 'kör' hastalar şiddet, sömürü ve korkuya maruz kalır. İnsanlar burada yaşam mücadelesi vermeye başlar. İçlerinden ise sadece birinin gözleri görmektedir. Gözleri görmeyen eşini yalnız bırakmak istemeyen kadın, gözleri görmeyen insanlara yardım eder.

Decameron

Giovanni Boccaccio, 1349-1353 (Alfa Yayınları)Giovanni Boccaccio, 1349-1353 (Alfa Yayınları)Veba salgınından kaçmak için toplanan yedi kadın ve üç erkek kendilerini bir şatoda izole ederler. Bu gençler, cuma ve cumartesi günleri dışında her gün birbirlerine 10 öykü anlatırlar. Hikâyenin konusunu o gün kim kral ya da kraliçeyse o belirler.

Kızıl Ölümün Maskesi

E. Allan Poe, 1842 (Notos)

Prens Prospero, “Kızıl Ölüm” olarak bilinen bir salgından korunmak için kendini bir manastıra kapatır. Prens, kendisiyle birlikte manastırda kalan bir soyluyla birlikte manastırın her biri farklı renkte döşenmiş yedi odasında maskeli bir balo düzenler. Ancak eğlence sırasında gizemli biri ortaya çıkar ve tüm odaları dolaşmaya başlar.

Salgın ve Madalyonun Ters Tarafı

Reşat Nuri Güntekin (İnkılâp Kitabevi)

Cumhuriyetin ilk yıllarında Anadolu'nun bir köyünde tanımlanamayan bir salgın hastalık ortaya çıkar. Bu salgını başlarda ciddiye almayan kaymakam ve yardımcısı koltuk kaygısına düşünce olaya müdahale etmeye karar verirler.

Nemesis

Philip Roth, 2010 (Yapı Kredi Yayınları)Philip Roth, 2010 (Yapı Kredi Yayınları)1944 yazında polio salgını Newark sakinlerinin, özellikle de çocuklarının hayatlarını cehenneme çevirir. Gözleri yeterince iyi görmediği için orduya alınmayan genç beden öğretmeni Bucky Cantor ise bir okulun bahçe sorumluluğunu üstlenirken bir yandan da orada oynayan çocukları hastalıktan korumaya çalışır. Uzaktaki sevgilisine kavuşmanın hayalini kuran Cantor, bu hayaline ulaşmak için acele ettiğiinde bütün hayatını değiştirecek bir seçim yapar.

Mahşer

Stephen King, 1978 (Altın Kitaplar)Stephen King, 1978 (Altın Kitaplar)Biyolojik denemeler yapılan bir kuruluştan kaçan biri, kısa bir süre sonra insanların yüzde 99'unu öldürecek ölümcül bir grip virüsünü yaymaya başlar. Hayatta kalmayı başaran korku ve şaşkınlık içindeki bir avuç insan ise kendilerini kurtaracak bir lider arayışına girer. Ve ortaya iki aday çıkar. 108 yaşındaki hayırsever bir rahibe Abigail ile kötülükten başka bir şey düşünmeyen Randall Flagg...

Sesli kitap uygulaması Storytel, koronavirüs salgını nedeniyle 14 gün olan ücretsiz deneme süresini 30 güne çıkardı. Sizin için derlediğimiz bu kitaplara buradan da ulaşabilirsiniz.